

Ukazi in odredbe šolskih oblastev.

K. k. Landesschulrat für Krain.

Z. 1998.

Laibach am 14. Mai 1904.

An den k. k. Bezirks-Stadtschulrat ergeht der Auftrag, in Gemäßheit der Ministerial-Verordnung vom 22. Mai 1870, Z. 3201, M. V. Bl. Nr. 91, die in seinem Wirkungskreise vorgenommenen Anstellungen von Lehramts-Kandidaten, welche Staatsstipendien genossen haben, zu Beginn des Schuljahres dem k. k. Landesschulrate zur Kenntnis zu bringen und solche im dortigen Schulbezirke angestellten gewesenen Staatsstipendisten zu verhalten, während der ersten sechs Jahre ihrer lehramtlichen Verwendung jede Veränderung ihres Dienstortes dem k. k. Landesschulrate im Dienstwege anzuzeigen.

Für den k. k. Landespräsidenten:

Schaffgotsch.

Dopisi.

Goriško.

Iz seje c. kr. okr. šol. sveta za goriško okolico 9. junija 1904. Prečital se je odlok c. kr. dež. šol. sveta, po katerem so se potrdila naslednja nameščenja: Gospice: Prinčič Olga, def. učiteljicam v Cerovem; Copic Franja, def. učiteljicam v Sv. Križu; Klančič Emilija, def. učiteljicam v Podgori; gospodje: Bratina Karel, def. učiteljem-voditeljem v Žabljah; Kuntih Maks, def. učiteljem-voditeljem na Gorenjepolju; Gradnik Rajmund, def. nadučiteljem v Kozani. Isti je odobril uvrščanje gospice Panzera Alojzije, učiteljice v Ločniku; Struchel Marije, učiteljice v Ločniku, in Komac Ljudmile, učiteljice v Črničah iz III. v II. in Lukman Ane, učiteljice v Št. Ferjanu, iz II. v I. plačno vrsto.

Razprava o novih čitankah in predelanih računicah se je namenila za letošnjo okr. učit. konferenco. — Določila so se petletninska doplačila v smislu razsodbe c. kr. upravnega sodišča z dne 16. dec. 1903, št. 12.993. — Potrdili sta se dve izvolitvi predsednika krajnega šol. sveta. — Dovolilo se je komisiji za oskrbovanje okrajne učit. knjižnice, da po odobrenju zaznamka onih knjig, ki se nameravajo naročiti, od strani gospoda c. kr. okr. šol. nadzornika, nakupi razna dela za okr. učit. knjižnico. — Enemu učitelju-voditelju se je zavrnila prošnja, naj bi se nakazalo izplačilo računa za izvršene poprave, ker niso bile nujne in jih je bil izvedel samooblastno brez pooblastila. C. kr. okr. šol. svet se je namenil, da ne bo izplačeval računov za dela brez prejšnjega dovoljenja, če ta niso nujno potrebna ter se z njimi zaradi preteče nevarnosti ne sme čakati. — Dovolile so se razne večje in manjše šolske naprave in poprave. B.

Društveni vestnik.

Štajersko.

Učiteljsko društvo za ptujski okraj zboruje v četrtek dne 23. t. m. ob navadni učni uri v šoli ptujske okolice. Referenti o referatu a) se vljudno vabijo in prosijo, da pridejo k zborovanju. K obilni udeležbi vabi odbor.

Zborovanje „Slovenjegraškega učiteljskega društva“. Kraj: Šmarten. Dan: 5. junija. Nenavzoči: Oni, ki jih vselej pogrešamo. Vzrok: Stanovska nezavednost, ka-li? Kaj šel Železnica je preblizu. Ne morejo si privoščiti 4 ure hodā, kakor oni tovariš s hriba, ināče bi gotovo kakor le-ta redno posečali društvene sestanke. Dnevni red: Tovariš Salamun nam razkazuje svoj vzorno urejeni čebelnjak. Pouči nas na praktičen način o najvažnejših zahtevah umne čebeloreje. Občna sodba: Kdor zna, pa zna. Uspeh: Zbudil je v nas zanimanje za čebelorejo ter napotil tega in onega tovariša, da se je poprime. Delegat tovariš Rozman poroča o letošnji glavni skupščini »Zaveze« v Postojni. Ne zamudi prilike, tovarišem priporočati, naj kolikor možno podpirajo »Zavezine« liste. Izrazi željo, naj se zanaprej delegatom vsaj deloma povrnejo stroški. Tovariš Mencin poroča o prvem občnem zboru »Zveze slov. štaj. učiteljev in učiteljic«. Pojasnjuje pomen in delokrog »Zveze« ter predlaga, naj naše društvo ne odlašā več s pristopom. Predsednik podpira predlog, nakar se le-ta enoglasno sprejme. Končno poda tovariš Vrečko še nekatera pojasnila glede statistične tabele A. Za smeh in zabavo skrbi v obilni meri tovariš Košutnik, prednašajoč nam nekatere svojih humorističnih spisov.

Saleško učiteljsko društvo je zborovalo 5. maja dopoldne v Velenju. Udeležba je bila mnogobrojna. G. predsednik Koropec (Šoštanj) je otvoril zborovanje.

G. Hernaus (Šoštanj) je predaval o izpremembi društvenih pravil. Predlagal je, naj se društvo preosnuje tako, da mu kot člani ne pristopajo samo učitelji in učiteljice, temveč vsi, ki se prijazno zanimajo za razvoj šolstva. Z ozirom na to naj dobi društvo tudi novo ime: »Društvo učiteljev, učiteljic in šolskih prijateljev«. Predlog je bil sprejet. V odsek, ki naj bi sestavil nova društvena pravila, so bili izvoljeni šoštanjski gg. tovariši.

G. Trobej (Št. Ilj) je referiral o korakih, ki so potrebni, da se odpravi III. plač. razred. Predlagal je, naj se obrne društvo do »Zaveze spodnještajerskih učiteljskih društev«, s katero naj bi se zedinila vsa spodnještajerska učiteljska društva, in ki bi potem ukrenila, kar je nadalje treba. Predlog je bil sprejet.

Obravnavalo se je potem vprašanje, je li umestno, da okr. šol. svet oprosti poleti učence, ki imajo v glavnih predmetih nedovoljne ali komajzadostne rede, kakor se je že zgodilo. G. nadučitelj Hernaus je bil kot zastopnik učiteljstva v okr. šolskem svetu naprošen, naj interpeluje o tej stvari v prihodnji seji okr. šol. sveta.

Nadalje je predlagal gosp. Hernaus, naj se preosnuje »Učit. Tovariš« v tem smislu, da ne bo samo list za učiteljstvo, ampak za širše občinstvo. Temu pristavi g. Korošec (Topolšica), naj se obrne predsednik do drugih učiteljskih društev, ki bi izjavila svoja mnenja o tej stvari.*

Drugo zborovanje se je vršilo na Paki 9. junija.

Književnost in umetnost.

Lepopisne vaje, navodilo za pisanje brez lineature. Sestavil Janez Levec. I. zvezek. Založil Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg v Ljubljani. Str. 6+LXX+6, 4°, cena K 2.

Doslej je gojila ljudska šola v Slovencih pravzaprav dve pisavi: počasno, paradno v lepopisnih urah in hitrejšo, za vsakdanjo rabo pri spisju in ostalih predmetih. Seveda, drugače skoraj ni bilo mogoče. Bojazljivo so slikali učenci črko za črko v lepopisnice; strogo so pazili, da zadoste zahtevam učiteljevim glede oblike, leže, velikosti itd. Ko pa je bilo kako stvar hitro zapisati, so se posluževali posebne — recimo svoje — pisave, ki je nasprotovala vsem pravilom estetike in konsekvence. Lepopisje torej ni ustrezalo povsem zahtevam praktičnega življenja, bilo je celo nekaka zavora ostalemu pouku, ker učenci, nevedši hitropisja, niso mogli vselej fiksirati važnih pridobitev iz posameznih ved.

* Ko zvemo, kako si mislijo to preosnovanje, povemo tudi mi svoje misli. Rečemo pa: Širite naš list med ljudstvom. Toliko je vreden že sedaj!